

Grietje werd Grace na emigratie naar Canada

Wat ik me herinner? Ik begin maar met de watersnoodramp van 1 februari 1953. Dat was mijn vaders laatste verjaardag op Texel. We hebben hem toen bijna twee dagen niet gezien, omdat hij net als heel, heel veel mensen, bij de dijk was om te helpen. Ik was toen 15 jaar oud en in maart zouden we het eiland verlaten om op de 24-ste met de Waterman naar Canada te reizen. We woonden op dat moment op Wilhelminalaan 24 in Den Burg. Mijn vader, Aris Ellen (zoon van Cornelis Ellen en Maria Reinette Breman), had in die dagen een tuinderij in de Mars. We gingen emigreren omdat mijn ouders graag een nieuw leven in Canada op wilden bouwen. Van Cor Kooger, die al jaren eerder naar Canada was vertrokken, hadden we gehoord dat zijn buurman, Harry Whattam, werk had voor mijn vader. Harry was weduwnaar en wilde de helft van zijn huis wel aan ons verhuren. Ons gezin bestond uit m'n moeder (Wopkje de Haan), m'n vader, mijn zus Maria Reinetta, mijn broer Cornelis Sijbren en ik.



Toen we aan boord waren en voor het eerst in onze hut kwamen, stond er een grote vaas met bloemen, een afscheidsgroet van moeders oudste broer. Door de vijf stapelbedden was er eigenlijk geen plaats voor zo'n bos, bovendien kwamen we alleen maar in de hut om te slapen. Moeder zette de prachtige bloemen dus in de grote salon, op een tafeltje dat aan de muur vastzat en iedereen er op deze manier van kon genieten.

Zwaar weer

Na een paar dagen kregen we op de oceaan al last van behoorlijk zwaar weer. Alles wat niet vast zat, werd met touwen vastgebonden. Ik vond het echt wel een beetje angstig. Het ene moment zag je niets als een zwarte lucht, het volgende moment keek je in een zwarte, kolkende zee. Leuk is anders.

De vaas met bloemen ging uiteraard om en het water liep over de vloer. Van de ene kant naar de andere en vice versa. Juist toen het water weer ongeveer bij onze deur was, stapte mijn vader, die zich nergens van bewust was, uit z'n hut. Midden in de plas water, die onmiddellijk weer naar de andere kant stroomde. Vader gleed met een behoorlijke vaart mee. Hoe hij het klaar speelde mag Joost weten, maar hij kwam met een smak naast moeder op de bank terecht. Na de eerste schrik moesten de toeschouwers allemaal hard lachen, het was eigenlijk heel grappig.

Ook eten was een gewaarwording als het stormde. We zaten altijd aan lange tafels en kregen vooraf altijd lekkere soep. Wij waren gewend om voor en na het eten te bidden. Vader had z'n bord opgetild en bad met één oog dicht, het andere gericht op

z'n bord. Toen het gebed af was, waren onze borden leeg. En terwijl wij de soep van de ene naar de andere kant van de omrande tafels zagen glijden, zat vader lekker te lepelen. Zeeziek werden wij als Texelaars natuurlijk niet.

Op 1 april kwamen we in Halifax op Nova Scotia aan, nu Pier 21, met een museum voor de immigranten. We mochten de volgende dag pas van boord, omdat de treinen er nog niet waren.

De mensen die het verst moesten reizen (bijvoorbeeld naar Alberta) mochten er het eerst af, maar toen wij, nadat we urenlang op de pier hadden zitten wachten, eindelijk in de trein stapten, zaten zij er nog steeds. Het duurde verschillende dagen voor we op de plaats van bestemming aankwamen. De trein stopte nogal eens en stond soms uren stil in het midden van nergens. Vooral 's nachts.



Op een ochtend werden we om 05.00 uur gewekt met de mededeling dat we er bij de volgende halte uit moesten. Wij ons vlug oprispen en snel onze spulletjes bij elkaar gezocht. En toen maar wachten. Eén uur, twee uren, drie uren. We dachten dat we Belleville voorbij waren gereden. Maar nee hoor, om 09.00 uur bereikten we Belleville ON en zagen we de bekende gezichten van Cor Kooger en zijn vader en moeder. In hun auto's zijn we van Belleville naar Picton ON (35 km) en van Picton naar Waupoos (15 km) gereden.

Harry Whattam

Cor vertelde Vader vrijwel onmiddellijk dat we de eerste tijd bij zijn ouders zouden verblijven, omdat de kist met onze huisraad een paar weken later kwam. Hij vertelde ook dat, terwijl wij op de oceaan waren, Harry Whattam van gedachten was veranderd. Eigenlijk geen wonder als je alleen woont en je huis moet gaan delen met een gezin van vijf personen. Met kinderen in de leeftijd van 11 tot 15 jaar, de Engelse taal niet machtig.

Maar Cor stelde ons gerust. "Het komt wel goed hoor," zei hij. "Harry zal elke dag langskomen, zodat jullie elkaar wat leren kennen." Het duurde niet lang voordat het ijs was gebroken.

Harry bleek een schat van een man en vader ging bij hem aan het werk. Harry had ongeveer 600 kippen en een appelboomgaard (eigenlijk drie).

Wij bleven nog een paar weken bij de familie Kooger in huis. Canada beviel ons prima, hoewel ik er aanvankelijk zelf niet heen wou. Maar het idee om alleen achter te blijven had me ook niet aangestaan.

Vader, die altijd een heel mooie groentetuin had gehad, wilde dit in Canada voortzetten. Nou was het erg steenachtig in Waupoos, dus vader was elke avond

aan het harken. Terwijl Harry hoofdschuddend stond toe te kijken, zei hij tegen Cor: "hij houdt wel eens een keer op, want er komt geen eind aan die stenen."

We hebben er later nog wel eens om moeten lachen.

Vader kreeg zelfs de kans om de farm over te nemen. Maar daar heeft hij niet veel plezier van gehad. Een jaar nadat we Canadese burgers waren geworden werd vader op een vrijdag in het ziekenhuis opgenomen en nog diezelfde dag geopereerd. Hij bleek vergevorderde kanker te hebben. De dag daarop kreeg hij nierversgiftiging en donderdags werd hij begraven. Hij overleed op 21 januari 1964, op 58-jarige leeftijd. Veel te jong.

Hij is nooit meer terug op Texel geweest. Mijn moeder en mijn zus Netta, met haar man, verschillende malen. Mijn broer en zijn vrouw ook een keer. Zelf ben ik nooit teruggeweest. Mijn man Gerrit (oorspronkelijk afkomstig uit de Gelderse Achterhoek) en ik zijn nooit meer op het eiland geweest.

Ik heb nog steeds contact met Texel via Arie en Annie Vonk uit Oosterend en met Martha en Adrie Kreeft uit Den Burg. Beide echtparen zijn in het jaar 2000 bij me geweest. Dat was heel erg fijn. We hadden elkaar 47 jaar niet gezien, maar elkaar wel regelmatig geschreven.

Via internet kijk ik geregeld in de Texelse Courant.

Grietje (Grace) Rhebergen-Ellen Ajax ON Canada

Van wie is Grietje oftewel Grace er ien?

Haar vader Aris Ellen, enig kind, verloor beide ouders voor zijn zestiende jaar. Hij woonde een poos in het grote gezin van zijn oom Arie Ellen en zijn vrouw Geertje Visman, de grootouders van Arie Vonk, waar Grietje nog mee schrijft.

Grietje noemde Arie en Geertje Ellen, opa en oma. Haar moeder, net als haar vader in 1905 geboren, kwam uit Wageningen en werkte in Den Helder.

Grietje werd in 1937 geboren, is nu 77 jaar oud en trouwde op 6 november 1959 met Gerrit (George) Rhebergen, oorspronkelijk afkomstig uit de Gelderse Achterhoek, die op 1 februari 2012 overleed. Ze kregen twee kinderen, Peter en Ellen en zeven kleinkinderen.

Grietjes broer Cornelis Sijbren (die nu "Cory" wordt genoemd) werd in maart 1942 geboren in het noodziekenhuis in Den Burg. Zijn ouders woonden destijds op "Nieuw Leven" bij Nan Eelman en Grietje Lap, vlakbij de plek waar Grietjes vader z'n tuinderij was begonnen.

De Texelaars kregen hun Canadese namen van Harry Whattam. Hij vroeg ze hun namen op te schrijven. Met de naam van Grietje had hij veel moeite. "Het het begint met 'Gr' en eindigt met 'e'," zei hij. "Ik noem je Grace." En zo is het gebleven.